

ВИКОРИСТАННЯ СТАТИСТИКИ ТРАВМАТИЗМУ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПРИХОВУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ПЕОП

За останні роки спостерігається динаміка зниження виробничого травматизму в Україні, хоча в цілому ризик загибелі чи травмування працівників у галузях національної економіки залишається вищим, ніж у розвинених європейських країнах. З іншого боку вражає темп зменшення виробничого травматизму. З 2003 по 2016 рік він знизився у 5,5 разів.

Було розглянуто, як змінювалась, з одного боку, кількість травмованих на виробництві в Україні за останні роки, а з другого боку – кількість загиблих у цих нещасних випадках. Як видно з таблиці 1, загальний травматизм зменшується більшими темпами, ніж смертельний.

Таблиця 1 – Статистика травматизму на виробництві України

Рік	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Загальна кількість нещасних випадків, З	24320	22691	20817	18992	18192	16200	12370	11698	10657	9816	8567	6318	4260	4428
У тому числі зі смертельним наслідком, С	1230	1164	1088	1077	1176	1013	675	644	685	623	538	548	375	400

З тієї ж таблиці можна зробити висновок, що відносна смертність травматизму рік від року зростає, а відносна виживаність зменшується. У 2003 р. смертельні травми склали 5% від загальної кількості нещасних випадків, а у 2016 р. – 9% (зростання у 1,8 рази). У 2003 р. один смертельний наслідок припадав на 20 нещасних випадків, а у 2015 – на 11. Тобто, нещасні випадки стають все більш небезпечними.

Цікаво порівняти ці показники з такими ж у розвинених країнах. Так, у Західній Європі смертельна травма припадає на 800...1300 нещасних випадків з тимчасовою втратою працездатності (у 70...117 разів рідше, ніж у нас), а відносна смертність відповідно в стільки ж разів менше, тобто смертельні випадки складають 0,12...0,08% від загального травматизму.

Логічно було би чекати більш інтенсивного зменшення смертельного травматизму порівняно з загальним. Але у наявності протилежна картина. Пояснення цьому може бути лише одно – приховування звичайних нещасних випадків. Підприємства зацікавлені в добрій статистиці з охорони праці, у тому числі у зниженні травматизму. Тому працеводці іноді різними шляхами приховують дійсні цифри із загального травматизму. Випадки, зв'язані з виробництвом, подаються як не зв'язані з ним, виробничі травми – як побутові. Для цього використовуються адміністративні ресурси, „тіньова” оплата компенсації потерпілим та ін.

Можливо, треба законодавчим порядком підвищити відповідальність за приховування нещасних випадків, аж до кримінальної відповідальності. Притягати за це не тільки безпосередньо винних, не тільки спеціалістів служби охорони праці, які фактично залежні від роботодавця, а й самого роботодавця, а ще краще – власника підприємства.

